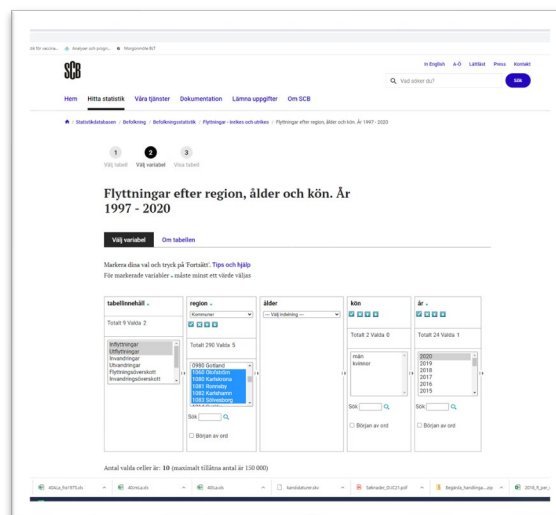
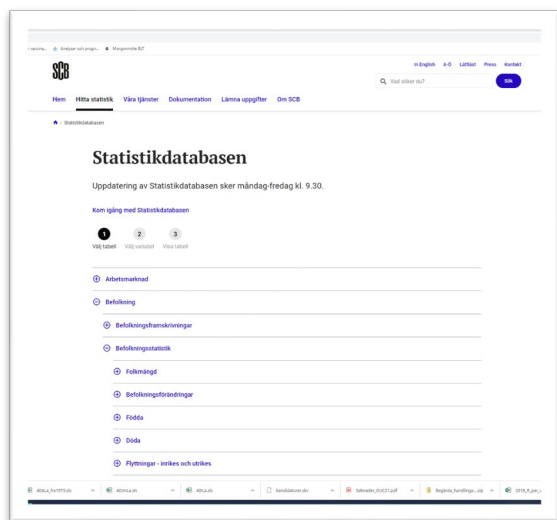

Data från SCB

Även om statistiska tabeller inte av sig själv är datajournalistik så är det ändå bra att kunna navigera och hitta bland SCB:s tabeller. De kan bland annat användas som komplement till annan data – och ibland till och med helt fristående. Vi ska titta på in- och utflyttning i kommunerna. Börja med att öppna en webbläsare och gå till www.SCB.se. Om du surfar ner till slutet av förstasidan så hittar du en ingång till Statistikdatabasen. Klicka på den och välj sedan först **Befolkning** och sedan **Befolkningsstatistik**. Välj sedan **Flyttningar – inrikes och utrikes** och slutligen: **Flyttningar efter region, ålder och kön. År 1997 - 2020**

Här kan vi bygga vår egen tabell, så att vi bara tar ut data som är relevant för oss. Börja med att välja **Inflyttningar och Utflyttningar**. Du väljer två variabler genom att hålla nere Shift eller Kommando (⌘) och sedan klicka med musen. Välj sedan de kommuner som ingår i ditt län eller ditt bevakningsområde. Tänk på att alla kommunnummer börjar med länsnummer, så 10 för Blekinge, 07 för Kronoberg, 08 för Kalmar, 12 för Skåne och 14 för Västra Götaland. Håll nere ⌘ när du klickar på kommunerna så får du med allihop.

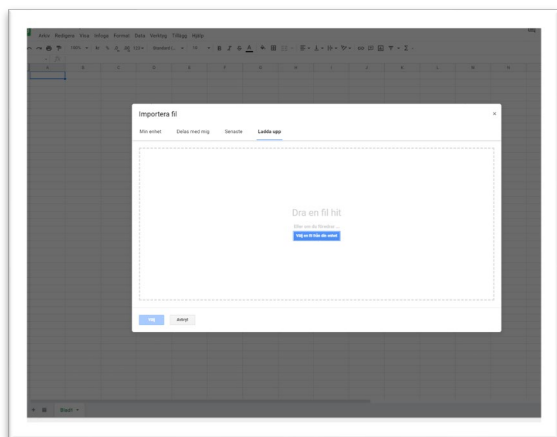
Idag hoppar vi över ålder, det blir lite för komplicerat. Vi hoppas också över män och kvinnor, så gå vidare till att välja årtal. I det här första exemplet så väljer vi bara det senaste året.

Tryck på **Fortsätt** längst ner på sidan och titta på din tabell. Ligger inflyttningar och utflyttningar snyggt och prydligt bredvid varandra? Då kan du gå vidare till att ladda ner din data. Om inte kan du svänga runt din data genom att välja **Ändra och beräkna**. Klicka på **Pivotera medsols** eller **motsols** för att snurra runt värdena i din tabell. När du är nöjd väljer du **Spara tabell som** och väljer **Excel (xlsx) med kod och text**. Kod och text innebär att du får kommunkod i en kolumn och namnet på kommunen i en annan. Det är smart att ta med båda om du ska kombinera din data med annan data.

Klicka på **Spara till fil** för att spara ner din tabell på din dator. Håll koll på var den sparas så att vi kan hämta upp den till kalkylprogrammet.

Öppna en webbläsare (helst Chrome) och gå in på ditt google-konto. Högst upp till höger ser du nio små fyrkanter – klicka där och välj **Drive**. Klicka på det stora plusset där det står **Ny** och välj **Google Kalkylark**. Ett kalkylark öppnas där vi kan importera in vår fil från SCB.

Gå in i menyn och välj **Arkiv** och sedan **Importera**. Klicka på **Ladda upp** för att ladda upp din fil. Klicka på den blå texten som säger **Välj en fil från din enhet**, leta upp filen och välj att ersätta det existerande kalkylarket.

År	Inflyttningar	Utflyttningar
2000	582	653
2001	2874	2953
2002	1264	1460
2003	1308	1293
2009	899	847

Det första vi måste göra är att ta bort allt oväsentligt från tabellen. SCB lägger till en mängd information om tabellerna – ibland riktigt bra info som till exempel vem man kan kontakta om man har frågor om statistiken. Ibland är det värt att spara informationen – kopiera då den till en annan flik i kalkylbladet. Ställ sedan markören på översta raden och markera alla rader med informationstext. Tryck på delete-tangenten eller välj **Redigera** och **Ta bort rader** för att ta bort raderna. Vi ska också fixa till den övre delen av tabellen. Börja med att fylla i rubriker för kommunkod och kommun. Kopiera sedan ner texten med **Inflyttningar** och **Utflyttningar** så att de står på samma rad. Nu kan vi ta bort de tre översta raderna. Notera att du här måste använda **Redigera** och **Ta bort rader 1–3**. När du trycker på delete-tangenten tar du bara bort innehållet i cellerna, men inte själva cellerna.

Nu har vi en ren tabell att jobba med. Vi ska börja med att räkna ut flyttnettot – alltså antalet inflyttade minus antalet utflyttade. Börja med rubriken, skriv **Flyttnetto** i cell E1. Sedan går vi till cell E2 – och där skriver vi **=C2 - D2** för att räkna ut flyttnettot. Kopiera sedan formeln längs med hela din tabell.

	A	B	C	D	E
1	Kommunkod	Kommun	Inflyttningar	Utflyttningar	Flyttnetto
2	1060	Olofstrom	582	653	=C2-D2
3	1080	Karlskrona	2874	2953	
4	1081	Ronneby	1264	1460	
5	1082	Karlshamn	1308	1293	
6	1083	Solvesborg	899	847	

Sortera dina kommuner för att se vilken kommun som har det största flyttnettot. Men, vad säger egentligen siffran?

Nu har vi bara tittat på hur många fler – eller färre man har blivit i kommunen, men utan att ta hänsyn till hur många som bor i kommunen i stort. Så vi behöver mer data för att verkligen se vilken kommun som växer mest eller minst. Så tillbaka till SCB:s statistikdatabaser: Välj **Befolkning**, **Befolkningsstatistik** och **Folkmängd**. Och där väljer du den översta tabellen **Folkmängden efter region, civilstånd, ålder och kön. År 1968 – 2020**. Gör samma urval som sist, dvs Kommuner, välj dina kommuner, strunta i civilstånd, ålder och kön och välj det senaste året. Hämta hem tabellen med kod och text precis som förra gången.

Ladda upp tabellen i Google kalkylblad och kopiera cellerna med kod, kommun och antal till din flyttnetto-fil. Se till att information om samma kommun finns på samma rad. Kanske måste du sortera en av tabellerna på kod för att få rätt ordning på kommunerna.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P
1	Kommunkod	Kommun	Inflyttningar	Utflyttningar	Flyttnetto											
2	1081	Ronneby	1264	1460	-196		1060	Olofström	13311							
3	1080	Karlskrona	2874	2953	-79		1080	Karlskrona	66515							
4	1060	Olofström	582	653	-71		1081	Ronneby	29372							
5	1082	Karlshamn	1308	1293	15		1082	Karlshamn	32402							
6	1083	Sölvesborg	899	847	52		1083	Sölvesborg	17456							

När du är säker på att data är korrekt, dvs att flyttnetto och befolkning för kommunen finns på samma rad – då kan du ta bort de extra kolumnerna med kommunkod och kommun. Nu ska vi räkna ut andelen – alltså flyttnettot genom befolkningen. I cell G2, skriv =E2/F2

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P
1	Kommunkod	Kommun	Inflyttningar	Utflyttningar	Flyttnetto	Befolkning	% flyttnetto									
2	1060	Olofström	582	653	-71	13311	-0,00533393434									
3	1080	Karlskrona	2874	2953	-79	66515	-0,001187702022									
4	1081	Ronneby	1264	1460	-196	29372	-0,006673021926									
5	1082	Karlshamn	1308	1293	15	32402	0,0004629343868									
6	1083	Sölvesborg	899	847	52	17456	=E6/F6									

Det blir väldigt små tal – och svårt att riktigt se skillnaderna mellan kommunerna. Det blir lite lättare om du markerar kolumnen och sedan trycker på %-tecknet uppe i menyn. Då formateras cellerna som procent och vi kan till exempel se att en minskning med 71 personer i en liten kommun är förstås mycket värre än en minskning med 79 personer i en större.

Det här är ju bara ett år – så gör nu om uppgiften och plocka ner data för flera år. Är du riktigt ambitiös så väljer du tio år, på det viset ser man hur flyktingvågen påverkade kommunerna. Hämta både flyttdata och befolkningsdata och räkna ut flyttnettot i faktiska tal och procent.

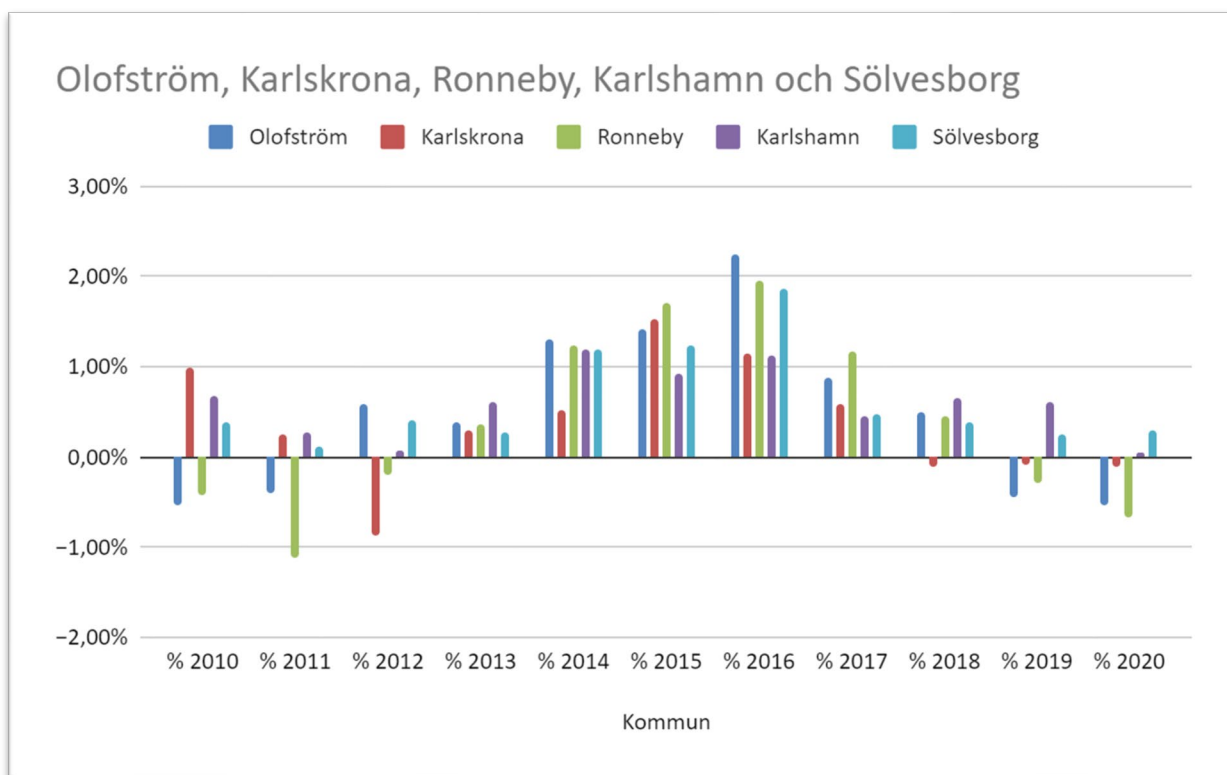
Kod	Kommun	In2010	In2011	In2012	In2013	In2014	In2015	In2016	In2017	In2018	In2019	In2020	U2010	U2011	U2012	U2013	U2014	U2015	U2016	U2017	U2018	U2019	U2020	Netto10	Netto11	Netto12	Netto13	Netto14	Netto15	Netto16	Netto17	Netto18	Netto19	Netto20	
1	1060	Olofström	488	481	609	647	834	838	979	914	701	652	582	556	533	534	596	664	652	678	797	633	713	653	-68	-52	75	51	170	186	301	117	68	-61	-71
2	1080	Karlskrona	3054	2897	2757	2881	3104	3721	3628	3363	3106	2971	2874	2736	3307	2691	2763	2723	2869	2973	3171	3031	2953	633	161	-550	190	341	998	739	390	-65	-60	-79	
3	1081	Ronneby	1212	1157	1338	1439	1672	1929	1978	1766	1567	1419	1364	1341	1471	1392	1341	1325	1442	1409	1398	1434	1505	1460	-120	-314	-54	98	347	487	368	348	133	-86	-194
4	1082	Karlshamn	1367	1266	1329	1463	1603	1601	1680	1472	1447	1375	1308	1154	1180	1306	1274	1228	1304	1316	1325	1237	1177	1293	213	86	23	189	375	297	364	147	210	198	15
5	1083	Sölvesborg	774	706	729	754	898	1033	1051	911	880	834	899	708	687	661	708	696	821	726	829	811	792	847	66	19	68	46	202	212	325	82	69	42	52

Det blir ju en lång tabell, så för att göra det lite enklare att jobba med så kan man kopiera kod och kommun – och sedan bara nettouträknningen. Men, vad händer om man bara gör ☞-C och ☞-V. Det funkar inte. I stället måste vi kopiera in värden, dvs vi markerar nettoflyttsuträkningen, trycker ☞-C, ställer markören i cellen dit vi vill kopiera och går upp i menyn och väljer **Redigera** och **Klistra in special** och **Klistra in enbart värden**.

Med så många siffror blir det svårt att se hur det har sett ut över tid – ibland kan ett diagram ger en klarare bild. Men då måste man först renodla det man vill titta på. Så kopiera ytterligare en gång, först kod och kommun och sedan uträkningen av nettoflytten i procent. Då får du den här tabellen:

22													
23													
24	Kod	Kommun	% 2010	% 2011	% 2012	% 2013	% 2014	% 2015	% 2016	% 2017	% 2018	% 2019	% 2020
25	1060	Olofström	-0,52%	-0,40%	0,58%	0,40%	1,30%	1,41%	2,24%	0,87%	0,50%	-0,45%	-0,53%
26	1080	Karlskrona	0,99%	0,25%	-0,86%	0,30%	0,53%	1,53%	1,15%	0,59%	-0,10%	-0,09%	-0,12%
27	1081	Ronneby	-0,42%	-1,13%	-0,19%	0,35%	1,23%	1,70%	1,95%	1,18%	0,45%	-0,29%	-0,67%
28	1082	Karlshamn	0,68%	0,28%	0,07%	0,60%	1,19%	0,93%	1,13%	0,46%	0,65%	0,61%	0,05%
29	1083	Sölvesborg	0,39%	0,11%	0,40%	0,27%	1,19%	1,24%	1,86%	0,47%	0,40%	0,24%	0,30%
30													

Markera sedan hela tabellen och gå till meny och klicka på Infoga och därefter på Diagram. Du får då ett förslag på hur diagrammet kan se ut. Här ser man tydligt hur flyktingvågen påverkade befolkningen i Blekingekommunerna positivt. Och hur man kanske nu är tillbaka i det som var innan.

I spalten till höger kan du ändra typ av diagram. Om du klickar på Anpassa finns det en rad funktioner för att ändra axlar och andra saker. Det går också att klicka i diagrammet och ändra texter.

Det finns även andra verktyg för att göra diagram, det här är mer ett sätt att få syn på storyn. Vill du publicera ett diagram på webben finns exempelvis [Datawrapper](#) eller [Infogram](#). Infogram kan också användas för diagram i print.